

Splošne vesti

Razrešena sta vršilca dolžnosti banskih šolskih nadzornikov gg. Andrej Skulj in Fran Drnovšek ter vrnjena kot nadzornika za srez Ljubljana okolina vzhodni in zahodni del. Za vršilca dolžnosti banskega šolskega nadzornika je imenovan g. Ivan Štrukelj, šolski upravitelj manjšinske šole v Ljubljani.

V zadnji št. »U. t.« je napravil tiskarski škral iz 50 letnice CMD 80 letnico. Upamo, da so čitatelji to sami opazili in popravili.

ZAHVALA za premnože dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli, od blizu indaleč, ob smrti naše prerano umrle, nepozabne in nenadomestljive, predobore mame, gospe Pepine Sardoč roj. Škof, soproge šol. upravitelja, kakor tudi za poklonjeno cvetje in prekrasne vence ter nadvse častno spremstvo na njeni zadnji poti – se tem potem vsem najiskreneje zahvaljujemo. Globoko žalujoci Sardoč Adam z otroki Nado, Sonjo in Mirico. St. IIj v Slov. gor., 22. 9. 1935.

† IVANKA BOHINC

Sarajevska skupščina nam jo je kar nahodno, brez hrupa odvzela. Ne ravno zgodaj, pa vendar nepričakovano hitro. Zaradi odštonosti ji nismo utegnili slediti na njenem zadnjem potu.

Kdor jo je poznal, jo je ohranil v toplem spominu, onim pa, ki niso imeli prilike, da bi se z njo seznanili, naj veljajo naslednje vrstice.

Eno leto sem bil star, ko je prišla kot učiteljica v Cerkle pri Kranju; ko sem zapustil učiteljišče, sva se sešla na cerkljanski šoli kot tovariša in usoda je hotela, da sem bil 15 let še njen upravitelj, kar je ni prav nič mogoče, nikdar ne ozloviljilo.

Skrbna, marljiva, kakršno sem dobil, taka je ostala prav do svoje upokojitve. Bavila se je s prvim razredom dolgo doba polna 44 leta, in vsa na prvem službenem mestu. Kakor da bi hodila po šapicah, je bila njena hoja, in kot lahen dihljaj ves njen govor, tako v šoli, kakor izven nje.

Tudi na njena šolska vrata so pričele trakti »formalne stopnje«, »biološka metoda«, »novodobno risanje brez pik« in dr. Ni je to vznemirjalo, ne spravljalo v zadrego, saj smo si – bilo nas je 5 – tako prijeteljsko izmenjavali svoja mnenja in preizkušnje, da ni bilo nikomur potrebno, priti v kakršnokoli zadrego.

Poznali se nismo ne kot mladi in stari, ne kot nadarjeni in podrejeni, ne kot politiki, pa smo se vendar toplo podpirali, kadar je vnaprej vihra udarjala ob šolska vrata. Zlo javnega življenja nas ni moglo razdrobiti.

Pa njena skromnost, čudovita ljubezen do sorodstva, ki mu je žrtvovala vse, prav vse do svoje zadnje skorjice, je bila skoroda ne-pojmljiva.

Tiho je zaprla za seboj šolska vrata in neopezeno odšla v Ljubljano, kjer je zadnjih deset let življena posvetila kot pelikan dorašajočim otročcem iz družine njene sestre, prav tako tiho je legla v bolniško posteljo in nalahno zatvorila za seboj vrata povetnega življenja. Hvalezen spomin tli v na-

sih srcih, ki smo Te ljubili, cenili in spoštivali, draga Ivanka! Josip Lapajne.

Pedagoška centrala v Mariboru. Na želja članov izven Maribora bo knjižnica P. C. uradovala odslej razen ob četrtek od 15. do 17. ure tudi ob nedeljah od 10. do 11. ure. Izposojevalec, ki imajo knjige izposojene že nad 3 meseci, nujno prosimo, da jih vrnejo čimprej, da bo omogočeno redno in uspešno delovanje knjižnice. — Odbor.

Rejec malih živali, najnovejša številka edinega res strokovnega lista za pospeševanje reje malih živali je ravnokar izšla. O raznih vrstah zastrupljenja pri perutnini piše dr. Kocjan Leon, šol. upr. Gosak Josip pa daje navodila, kako je ravnat s perutnino v tem času. Sledi opis golobov pavčkov izpod pereza g. Petelin Ivana. V daljšem članku popisuje g. Kuntara Vilko angorsko volno, prejо in kožuhovino. Članek krasijo lepe slike s potovalno razstavo društva rejcev angorskih kuncov v Kočevju. Zvezni sodnik Kelnarič Jože piše o delu pri kanarčkih v septembru, o vzrokih nazadovanja naše ovčjereje pa strokovno utemelji priznani strokovnjak na tem polju sreč. ekonom g. Hladnik Jakob. Ne manjka tudi članka o kozjereji, v katerem popisuje g. Kristof Frane kozjerejo nekdaj in danes G. Savinski Oskar večer razlagajo o naših ribicah, rdečeperkah in klenih. Važna so navodila g. Gorup Franca, kako naj vzgajamo naše pse. Sledi daljši podlistek, poročila Zvezne društva, drobne novice in opisi razstav, ki so jih priredila društva, razdelitev nagrad itd. List **Rejec malih živali**, ki ga vodi in urejuje šol. upr. Inkret Alfonz, izhaja danes že v 2000 izvodih in je glasilo 26 društev za reje malih živali in obenem glasilo **Zvezne društve rejcev malih živali v Ljubljani**, kar je dokaz, da je vsebinsko vsestransko na višku in je list tudi opremljen z originalnimi slikami in fotografijami. Za rejce malih živali je ta list **danes edino res strokovno čtivo**, ki poučuje vodi rejce in društva za reje malih živali. Naroči se pri uredništvu v Šenkovičevem turnu ali pri upravi v Kočevju.

Novi slovenski dnevnik »Glas naroda«, ki ga izdaja »Narodna prosveta«, reg. zadruga z omejeno zavezo v Ljubljani, je najnovejši slovenski dnevnik. Od 25 Din je značana načrtnina na samo 12 Din mesečno. Zadržana osnova daje listu dvoje pomembnih možnosti: 1. nizka načrtnina – ker zadruga ne išče na račun naročnikov materialnega dobička kot druga kapitalistična časopisna podjetja, 2. neodvisna smer – ker more vsakdo postati sodočuočjo član zadruge – izdajateljice.

Naročite »Glas naroda« z dopisnico na naslov:

Uprava »Glas naroda«, Ljubljana, Nebotičnik (Tel. 38-55)

— »Glas naroda«, K oglasu »Glasa naroda«, ki je bil poslan upravi »Učit. tov.« ter je priobčen med vestmi v današnji številki priponjamamo, da ne odklanjamog oglasov ostalih dnevnih listov. Načeloma stoji JUU na stališču, da učiteljstvo čim več in vsestrano čita ter si s tem ustvari čim objektivnejšo samostojno sodbo o dnevnih dogodkih in vprašanjih. — Uprava »Učiteljskega tovariša«.

Učiteljski pravnik

— § Ročni katalog 1935./1936. je izšel zaradi tiskarniške stavke še pretečeni teden in je bil že razposlan cenj. naročnikom.

Kdor še nji naročil te priročne in koristne zbirke z navodili za izvrsavanje vseh zakonskih predpisov in obrazci za vloge itd., naj storiti to čimprej, dokler traja zaloga.

Znesek 17 Din za Roč. kat. se visoko obrestuje, če pomislimo, da obvarujejo zbrana navodila čestokrat velike škode.

Naša gospodarska organizacija

UČITELJSKI DOM V MARIBORU

Poročilo o občnem zboru.

Navadno so bili doslej občni zbori našega doma okrog božiča. Letos pa je bil 8. avgusta in sicer na željo kuratorija, ki upravlja internat doma. Upravno leto zadruge se namreč krije s šol. letom. In letos je potekla triletna poslovna doba, kakor jo določajo pravila. Da bi bili novi upravi, nadzorstvu in kuratoriju priliko, da prične že z novim šol. in poslovnim letom z delom v prospeh zadruge in internata, zato je bil sklican občni zbor o počitnicah. Kljub počitniškim dnevom pa je bila letos udeležba boljša od prejšnjih let. Bilo je navzočih nad 30 zadržnikov. Želiti pa je, da bi bila poleg zadržnikov vsakokrat zastopana pri takih občnih zborih vsaj vsa sreska učit. društva iz področja mariborskega Učit. doma.

Občni zbor je vodil načelnik zadruge tov. Hren, zapisnik tov. Blažič, overovatelja pa sta bila ob Vomerjeva.

Uvodoma je podal predsednik kratek pregled o razvoju zadruge v preteklem letu. Vkljub težkim prilikam, ki ovirajo normalni razvoj vseh gospodarskih in socialnih ustanov, je bilo delovanje te naše stanovske zadruge še precej zadovoljivo. Iz založbe je šlo v preteklem letu nekaj manj blaga, ostalo je sicer tudi nekaj več računov ob zaključku poslovnega leta neporavnanih, a ta majhna razlika je razumljiva v sedanji dobi gospodarske krize. Prav povoljno pa se razvija internat doma, ki si je v kratki dobi pridobil kljub raznim težkočam dober sloves tako v učiteljskih, kakor tudi v izvenučiteljskih krogih. Žal, da ne more sprejeti v svoje varno

in dobro okrilje vseh priglašencev. Naša najbližja skrb bodi, da ga povečamo in da omogočimo spremembo tudi dekletom. Upajmo, da se uresniči tudi to.

Kot tajnik je poročal tov. Blažič. V preteklem letu je narastlo število zadržnikov za 26, delež pa za 36; umrli so trije zadržnik. Koncu poslovnega leta je imelo 138 zadržnikov 214 delež. — Število zadržnikov in delež sicer počasi raste, a vsekakdo je še mnogo premajhno za tako važno stanovsko ustanovo, ki ima na svojem področju okrog 1500 učiteljev. — Uprava in nadzorstvo deluje v lepem soglasju in sta imela 4 skupne seje.

Blagajniško poročilo je podal tov. Kožuh, računski zaključek pa je tolmačil tov. Vomer. Denarni in blagovni promet sta izkazala skupno z internatom 1,650.860 Din. Zadrugo obremenjujejo prevzeti vknjiženi dolgov ob nakupu doma, visoke obresti in prevzem velikih zaostalih obresti. Tekom zadnjega poslovnega leta smo dosegli, da smo vsaj na tekočem in nas ne mučijo več zaostale obresti. Vsi skupni vknjiženi in blagovni dolgov načrtnega leta so zelo visoki. Upravo bo zastopal v kuratoriju Hren, nadzorstvo pa Lukman. V smislu pravil prideta v kuratorij še Vomer in Črnovščka.

Pri slučajnostih se je sprejel predlog kuratorija, da ostane preskrbnina v internatu na dosedanji višini. Dasi znača nominalno 500 Din, pride faktično vsled odpisov po večjih odmorih poprečno mesečno le na 447.50 Din.

Predsednik je zahvalil bodrilični besedami zaključil lepo uspeli občni zbor.

— g. Članom Učit. samopomoči. Uprava US vam je v teh dneh razposlala položnice za 354. do 356. smr. primer: ti so: Lesnika Michael, Studenci pri Mariboru, Lužar Marija, Ljubljana in Sardoč Josipina, Št. Ilj. Članski prispevek znača za samce 16 Din, za zakonske pare 31 Din. Zaostanki so zelo visoki! Vsi zamudniki so prejeli v teh dneh obračune, ki naj jih takoj poravnajo. Blagajna je prazna, ni denarja za podpore, komaj še izplačujemo posmrtnine. Blagajna je izdala za posmrtnine in podpore v septembru skoraj Din 60.000 —, prejela pa komaj 30.000 Din. Tako ne more iti dalje! Uprava vladno prosi vse zamudnike za članske prispevke kot za obroke podjetnih bolpor, da redno in vse zneske točno nakazujejo blagajni. — Položnici smo priložili letak. Prečitajte ga in se odzovite!

Učiteljska tiskarna

— t. Gg. šol. upravitelje, učitelje in učiteljice opozarjam, da je pravkar izšel ročni katalog za leto 1935./1936., katerega imata v zalogi Učiteljska knjigarna v Ljubljani in njena podružnica v Mariboru. Cena vezane mu izvodu je 17 Din.

Mladinska matica

ZNIŽANJE PREJEMKOV IN MLADINSKA MATICA.

Posledice odredb glede znižanja uradniških prejemkov se najbolj jasno izražajo v celicah, ki so uspevale in delale le s pomočjo prostovoljnih žrtv v dela uradniškega stanu. Lahko brez pretiravanja trdimo, da je naša kultura sestavljena iz takih celic. Uradniški stan je duša in telo skoroda vseh kulturnih edinic; ako odpove, preneha pulzirati življenje v njih in grozi jim propast.

Posebno naš stan je v dobrih in slabih časih nesobično žrtvoval vse svoje sile za razvoj kulturnega dela med narodom. Premognokrat je namesto hvale prejemal grajo, za platičilo udarce. Pa je vzdružil, ker se je zavedal svojega poslanstva.

Ena takih samo naših kulturnih celic je Mladinska matica. Njen razvoj je dosegel tako višino kot malokatera kulturna inštitucija na Slovenskem. Koliko učiteljskega truda je bilo potrebnega za ta razmah, ve le oni, ki je delo opravljalo v časih najhujše gospodarske krize. Ves učiteljski stan je pomagal vleči plug te naše nove brazde. Seme je rodilo stotero in danes se z Mladinsko matico lahko predstavimo s ponosom vsem kulturnim narodom. Mladinska matica je sad našega skupnega dela in napora.

Ali bomo res pustili, da shira drevo, ki je tako vzcvetelo?

Še nekaj je, kar nam odsvetuje, da bi ne posvetili še nadalje svojih moči Mladinski matici. Publikacije te naše ustanove se niso izdajale zaradi tega, da bi se pred svetom postavljali z nakladami, v katerih so se tiskale. Njih namen je bil ustvariti že v mladini pravo duhovno orientacijo in jo usmeriti v to, da bo njen pogled v življenje boljši in širši od pogleda njihovih staršev.

Morda se ta mladina, ko doraste, vzgojena po Mladinski matici, ne bo z nizkimi instinkti veselila udarcev, ki padajo na nas v zadnjem času, temveč bo logično spoznala, da vsak udarec, ki pada na uradništvo, odjekne v enaki meri v gospodarstvu kmetijskega stanu.

Časi so težki in malodusja dovolj, veselja do dela malo, ali vendar smo prepričani, da bo kljub vsemu naše stanovstvo z nezmanjšano silo šlo na delo za stvar, ki jo je tako težko ustvarilo. Saj morajo končno le priti časi, ko bomo spet lažje zadihali.

Tiste šole, ki lani niso dobile knjig, ker niso plačale vseh številki »Našega roda«, jih lahko še vedno dobijo, če plačajo zaostale številke lista in doplačajo še 250 Din za knjige.

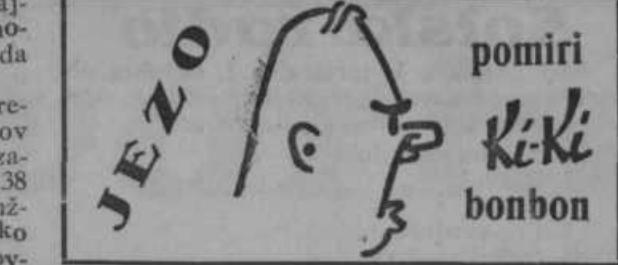
Kljub krizi se je lani število naročnikov na »Naš rodu« v primeri s predlanskim letom zvišalo za 1000. Tudi letos ne smemo zaostati

— pev Vse članstvo, ki je vzel na minule tečaje s seboj note, vladno prosimo, da skladbe naštudirajo doma brezhibno. Oni člani(ce), ki nimajo glask, prosimo, da se zglašajo po dopismci, da jim zamoremo dostaviti note po pošti.

K sprēmembni našega prvotnega načrta tečajev, nas silijo redukcije plač.

Ali ste že član

Učiteljske tiskarne?

PROIZVOD: „UNION“ ZAGREB.